Büyük Londra Yangını

1. ve 2. sınıflar (Years 1 and 2) için bilgi düzenleyici, güz dönemi (çift yıl) 2026-27

ANA SORUMUZ

Büyük Londra Yangını neden önemli bir olaydı ve şehri ve orada yaşayan insanların hayatını nasıl değiştirdi?

1666'da Londra, birbirine çok yakın ahşap evlerle dolu, kalabalık bir şehirdi. Eylül ayında bir pazar sabahı erkenden, Pudding Lane'deki bir fırında yangın çıktı. Yangın dört gün sürdü ve şehrin büyük bölümünü yok etti. Bu dönem ne olduğunu, ateşin neden bu kadar hızlı yayıldığını, bunu nasıl bildiğimizi ve Londra'nın nasıl yeniden inşa edildiğini öğreniyoruz. Ayrıca bugünkü Londra'yı, Birleşik Krallık'ın dört ülkesini ve binaların yapıldığı malzemeleri keşfediyoruz.

Neleri bileceğiz ve hatırlayacağız

Tarih: Büyük Londra Yangını

Güz 1 ve 2

1. Büyük Yangın'ın ne zaman ve nerede başladığını (Londra, 1666, Pudding Lane) ve o zamanki hayatın bugünden nasıl farklı olduğunu bilmek.
2. Yangının önemli olaylarını basit tarih sözcükleriyle bir zaman çizelgesinde sıralamayı bilmek.
3. Ateşin neden bu kadar hızlı yayıldığını ve uzun sürdüğünü bilmek (ahşap evler, hava, zayıf yangın söndürme).
4. Samuel Pepys'in günlüğü gibi tarihî kaynakları kullanarak ne olduğunu nasıl öğrendiğimizi bilmek (Thomas Farriner).
5. Yangından sonra Londra'nın ve toplumun nasıl değiştiğini ve bunun neden önemli olduğunu bilmek (yeniden inşa; Christopher Wren).

Coğrafya: Başkentimiz - Londra

Güz 2

1. Londra'nın dünya haritasında ve Birleşik Krallık haritasında nerede olduğunu bilmek (İngiltere'nin ve Birleşik Krallık'ın başkenti).
2. Birleşik Krallık'ın dört ülkesini ve başkentlerini bilmek.
3. Londra'nın insan yapımı ve doğal özelliklerini ve ünlü yerlerini bilmek (Thames Nehri, Tower Bridge, Buckingham Sarayı, Parlamento Binası).
4. Dört ana yönü (N, S, E, W) bilmek ve haritada yön sözcüklerini kullanmak.
5. Londra'daki hayatın kendi bölgemizdeki hayatla nasıl karşılaştırıldığını bilmek.

Dört günlük yangın: Eylül 1666

Pazar 2
Başlıyor
Gece saat 1 sularında, Pudding Lane'deki Thomas Farriner'ın fırınında yangın başlar.

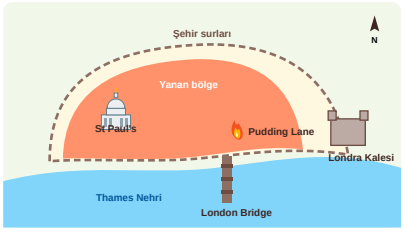
Pazartesi 3
Yayılıyor
Güçlü bir rüzgâr alevleri evden eve taşır. İnsanlar eşyalarıyla kaçar.

Salı 4
St Paul's yanıyor
Yangın en kötü hâlindedir. Eski St Paul's Katedrali yok olur.

Çarşamba 5
Yangın boşlukları
Rüzgâr diner. Ateşin geçemeyeceği boşluklar açmak için evler yıkılır ya da barutla patlatılır.

Perşembe 6
Yangın söndü
Son alevler söndürülür. Londra'nın büyük bölümü küle dönmüştür.

Nerede oldu?

1666'da Londra şehrinin kroki haritası. Ölçekli değildir.

Rakamlarla yangın

4
gün yandı

13,200
ev yandı

87
kilise yandı, St Paul's de dâhil

70,000
kişi evsiz kaldı

Bunlar çoğu tarihçinin kullandığı rakamlardır.

Ateş neden bu kadar hızlı yayıldı?

Ahşap evler
Birbirine yakın, katran ve samanlı

Sıcak, kuru yaz
Her şey çok kuruydu

Güçlü rüzgâr
Kıvılcımları çatıdan çatıya taşıdı

Depolar
Yağ, kömür ve odunla dolu

Yangın söndürme: o zaman ve şimdi

1666

Deri kovalar

El fıskiyeleri

Yangın kancaları

Bugün

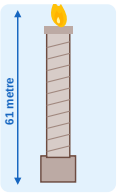
İtfaiye araçları ve hortumlar

999'u arayın

Nasıl biliyoruz ve ne değişti?

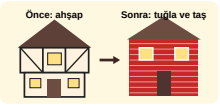
Nasıl biliyoruz?

- Samuel Pepys günlük tutuyordu. Yangını anlattı, hatta peynirini ve şarabını korumak için bahçesine gömdü!
- John Evelyn de yangın hakkında günlük yazdı.
- O dönemden kalan resimler, haritalar ve kayıtlar da bize yardımcı olur.

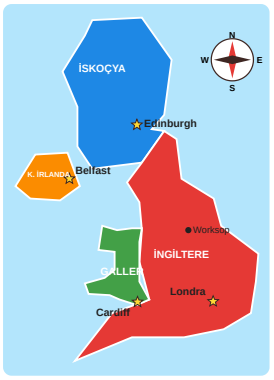
Anıt (The Monument), yangının başladığı yerden 61 metre uzakta durur.

Yeni bir Londra

- Yeni evler ahşaptan değil, tuğla ve taştan yapıldı.
- Sokaklar genişletildi.
- Christopher Wren yeni St Paul's Katedrali'ni ve birçok yeni kiliseyi tasarladı.
- İlk yangın sigortası ve itfaiye ekipleri kuruldu.

Başkentimiz: Londra

Birleşik Krallık. Yıldızlar başkentleri gösterir.

İngiltere
Başkent: Londra

İskoçya
Başkent: Edinburgh

Galler
Başkent: Cardiff

Kuzey İrlanda
Başkent: Belfast

Londra, İngiltere'nin ve tüm Birleşik Krallık'ın başkentidir. İçinden Thames Nehri geçer.

Londra'nın ünlü yerleri

Thames Nehri | Tower Bridge | Buckingham Sarayı | Parlamento Binası | St Paul's Katedrali | Londra Kalesi

	Londra	Worksop
Büyüklük	Milyonlarca kişinin yaşadığı dev bir şehir	Yaklaşık 45.000 kişinin yaşadığı bir kasaba
Nehir	Thames Nehri	Ryton Nehri ve Chesterfield Kanalı
Ulaşım	Metro, otobüsler ve siyah taksiler	Arabalar, otobüsler ve trenler
Binalar	Gökdelenler, saraylar ve ünlü yerler	Evler, dükkânlar, parklar ve Worksop Priory

Fen bilimleri: günlük malzemeler

Nesne bir şeydir, örneğin bir fincan ya da sandalye. **Malzeme** onun yapıldığı şeydir, örneğin ahşap ya da plastik. Malzemeleri özelliklerine göre seçeriz.

Ahşap
sert, güçlü, yanar

Metal
sert, parlak, güçlü

Cam
saydam, kırılır

Plastik
su geçirmez, hafif

Kumaş
yumuşak, esnek

Tuğla
sert, güçlü, yanmaz

sert / yumuşak | esnek / katı | su geçirmez / emici | saydam / opak | parlak / mat | pürüzlü / pürüzsüz

Malzemeler: özellikler (Güz 1)

- Günlük malzemeleri tanımayı, adlandırmayı ve sınıflandırmayı bilmek.
- Malzemeleri basit fiziksel özelliklerine göre ayırmayı bilmek.
- Bir nesne ile yapıldığı malzeme arasındaki farkı bilmek.
- Özelliklerde örüntü aramayı bilmek (ör. parlaklık; metal olup olmadığı).
- Bir amaç için uygun malzemeyi seçmeyi bilmek (su geçirmez, esnek, dayanıklı).

Malzemeler: tasarla ve test et (Güz 2)

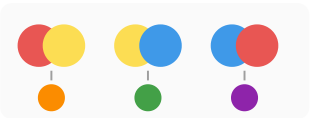
- Farklı malzemelerin özelliklerini araştırmayı bilmek.
- Malzeme bilgisini bir iş için en iyisini seçmekte kullanmayı bilmek.
- Seçilen malzemelerle uygun bir koruyucu örtü / yapı tasarlamayı bilmek.
- Tasarımda malzemelerin özelliklerine göre seçildiğini bilmek.

Tasarım ve teknoloji (DT): Sağlam oda (Güz 1)

- Eski ve yeni evleri karşılaştırmayı bilmek.
- Güçlü, sağlam yapılar yapmayı bilmek.
- Yangında kaybolan bir odanın yerine yeni bir oda tasarlamayı bilmek.
- Seçilen malzemelerle bir oda maketi yapıp onu geliştirmeyi bilmek.
- Çalışmayı tasarım ölçütlerine göre değerlendirmeyi bilmek.

Sanat: Baskı - Kandinsky (Güz 2)

- Wassily Kandinsky'nin eserlerini bilmek.
- Renk kuramını araştırmayı ve renk karıştırmayı bilmek.
- Şekil ve renk yoluyla soyut sanatı bilmek.
- Kalıp (şablon) kullanarak kumaşa desen basmayı bilmek.

Anahtar sözcükler (İngilizce)

fire (ateş, yangın)
Bir şey yanınca oluşan ısı, ışık ve alevler.

bakery (fırın)
Ekmek ve pasta pişirilen dükkân.

Pudding Lane (Pudding Lane sokağı)
Yangının başladığı sokak.

timeline (zaman çizelgesi)
Olayları oluş sırasına göre gösteren çizgi.

diary (günlük)
Birinin her gün olanları yazdığı defter.

eyewitness (görgü tanığı)
Bir olayı kendi gözüyle gören kişi.

source (kaynak)
Bize geçmişi anlatan şey.

firebreak (yangın boşluğu)
Ateş yayılmasın diye açılan boşluk.

significant (önemli)
Çok önemli, büyük etkisi olan.

past / present (geçmiş / şimdi)
Çok eskiden / şimdi.

capital city (başkent)
Bir ülkenin en önemli şehri.

United Kingdom (Birleşik Krallık)
İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda.

landmark (ünlü yer)
Kolay tanınan ünlü bir bina ya da yer.

compass (pusula)
Kuzeyi, güneyi, doğuyu ve batıyı gösterir.

human feature (insan yapımı özellik)
İnsanların yaptığı bir şey, örneğin köprü.

physical feature (doğal özellik)
Doğal bir şey, örneğin nehir.

material (malzeme)
Bir nesnenin yapıldığı şey.

property (özellik)
Bir malzemenin nasıl olduğu, örneğin sert ya da esnek.

waterproof (su geçirmez)
Suyu içeri geçirmez.

transparent (saydam)
İçinden görebilirsin.

structure (yapı)
Ayakta duran, inşa edilmiş bir şey.

stable (sağlam)
Sağlam ve kolay devrilmez.

primary colours (ana renkler)
Kırmızı, sarı ve mavi.

stencil (kalıp, şablon)
İçinden baskı yapılan ya da boya sürülen oyulmuş şekil.

Kırmızı: tarih. Mavi: coğrafya. Mor: fen. Yeşil: tasarım ve teknoloji. Pembe: sanat.

Öğrenmeyi canlandırmak

Tarihçi ol
1666'dan resimlere ve günlük parçalarına bakıyoruz. Bize ne anlatıyorlar?

Harita kâşifleri
Birleşik Krallık haritasında Londra'yı, Worksop'u ve dört başkenti bul.

Malzeme dedektifleri
Okulda ve evde ahşap, metal, cam, plastik ve kumaş ara.

Evde konuşun
Evinizde duman dedektörü var mı? Güvende kalmayı ve 999'u ne zaman arayacağınızı konuşun.